

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Csanádi Márk ügyvéd által képviselt szám székhelyű felperesnek a NOVUM Kft. felszámoló által képviselt szám székhelyű alperes ellen 5.000.000 forint vállalkozói díj megfizetése iránt a Balassagyarmati Városi Bíróságon 3.G.20.893/2005. szám alatt indult, és a Nógrád Megyei Bíróság 12.Gf.20.012/2008/5. számú ítéletével befejezett perében, amelybe ügyvezető által képviselt beavatkozó beavatkozott, a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részében nem érintve hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja, a felperes keresetét elutasítja, és kötelezni a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 5.015.986 (Ötmillió-tizenötezer-kilencszáznolcvanhat) forintot, ebből 3.787.236 (Hárommillió-hétszáznyolcvanhétezer-kettőszázharminchat) forint után 2000.06.01. - 2005.06.30-ig évi 16,5 %, 2005.07.01.-2005.12.31-ig évi 14 %, 2006.01.01-2006.06.30-ig évi 13 %, 2006.07.01.-2006.12.31-ig évi 13,25 %, 2007.01.01.-2007.06.30-ig évi 15 %, 2007.07.01-től a kifizetés napjáig évi 14,75 % kamatát, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.170.000 (Egymillió-egyszázhetvenezer) forint együttes elsőfokú- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak, az adóhatóság felhívására 301.000 (Háromszázegyezer) forint, míg az alperest 325.000 (Háromszázhuszonötezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperes részére 100.000 (Egyszázézer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s :

Az alperes elvállalta a Ny.R. Autószalon és Szerviz kivitelezését. A felperessel 2004. március 12-én alvállalkozási szerződést kötött az autószalon és szerviz acélszerkezete, tetőburkolása, és kazettás oldalfal burkolása 18.700.000 forint + ÁFA vállalkozói díjért történő elvégzésére. A szerződésben a munkaterület átadásának és a felperes alvállalkozói tevékenységének kezdési határidejét 2004. április 15-ében, míg a munka befejezésének határidejét 2004. május 15-ében határozták meg. A szerződés 2. számú melléklete alapján a felperes részszámla kibocsátására volt jogosult. A felperes az alvállalkozási szerződésben magára nézve kötelezőnek fogadta el az alperes általános szerződési feltételeit, amelyet 1. sz. mellékletként csatoltak, és amely az alvállalkozó terhére szerződésszegés esetére késedelmi- és hibás teljesítési kötbérfizetési kötelezettséget tartalmazott.

A felperes - miután dolgozókkal nem rendelkezett - a munka elvégzésével a beavatkozó B. Gy. és Társa Építőipari Kft-t bízta meg, aki a munkavégzést a munkaterület biztosításának hiánya miatt, mintegy három hetes késedelemmel kezdte meg. A felperes 2004. május 3-án acélszerkezetek gyártásáról és szereléséről kiállított bruttó 12.375.000 forintos I. számú részszámlájából az alperes csupán 7.375.000 forintot fizetett ki a felperes részére. Ennek ellenére a felperes folytatta a kivitelezést és elvégezte a tető burkolását, amely azonban többszöri javítás ellenére beázott. Az autószalon megnyitására 2004. december 15-én került sor.

A 2005. január 12-én készült jegyzőkönyvben a felperes vállalta a tetőszerkezet javítását. Ezt követően a felperes felszólította az alperest az acélszerkezetre vonatkozó számla teljes összegének kifizetésére. Az alperes 2005. február 25-én felhívta a felperest, hogy 8 napon belül nyilatkozzon, hogy hajlandó-e a tetőszerkezet megfelelő kivitelezését, újjáépítését elvégezni a téli időjárás megszűntével, és ha igen, milyen határidőt tud vállalni. Felhívta arra a figyelmét, hogy ha a nyilatkozata elmarad, vagy a munkát nem hajlandó elvégezni, minden további késlekedés nélkül más kivitelezővel köt szerződést a munka felperes költségére történő elvégzésére, illetve a hibák kijavítására. Közölte, hogy az 5.000.000 forintot visszatartja a kivitelezési munkák kifogástalan minőségben történő elvégzéséig, illetve beszámítja a károk megtérítése címén. A felperes 2005. március 29-én erre a levélre válaszolva kijelentette, hogy amennyiben az alperes közjegyzői okiratba foglalt cégszerű nyilatkozatával hajlandó megerősíteni, hogy a szükséges feladatok kifogástalan minőségben történő elvégzése esetén a vállalkozói díj összegét - kötbér és levonások nélkül - haladéktalanul kiegyenlíti, rövid határidő vállalásával elvégzi a tetőszerkezet megfelelő kivitelezését és újraépítését. Közölte, hogy jogszerűtlen lépésnek tekintené, ha a kijavítási

munkákat más vállalkozóval készíttetné el az alperes. Ezt követően a felek között a kapcsolat megszakadt.

A felperes keresetében 5.000.000 forint és járulékai vállalkozói díj megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A felperes követelésével szemben beszámítási kifogást és viszontkeresetet terjesztett elő. Módosított viszontkeresetében 7.657.461 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni a felperest. Kártérítésként követelte a tetőszigetelés újbóli elkészítéséért kifizetett összeg és a felperesi vállalási összeg közötti különbözetet, az célszerkezet toldása, illetve hegesztések szakszerűtlensége, síkbaköszörülése elmaradása miatti árleszállítást, a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság ítélete alapján felperes helyett kifizetett összeget, továbbá késedelmi kötbért igényelt.

A felperes ellenkérelmében a viszontkereset elutasítását kérte.

A másodfokú bíróság jogerős ítéletében az alperest a felperes részére 4.381.250 forint és járulékai megfizetésére kötelező, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasító elsőfokú ítéletet megváltoztatta, a felperes keresetét elutasította, és az alperes viszontkeresete alapján kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 5.630.736 forintot, ebből 618.750 forint árleszállítás, és 3.787.236 forint kártérítés - összesen 4.405.986 forint - utáni késedelmi kamatot, míg ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította, és rendelkezett a perköltség viseléséről.

A jogerős ítélet indokolása szerint a másodfokú bíróság a felperesnek járó 5.000.000 forintot az esztétikai hibák miatt árleszállítás jogcímén 618.750 forinttal csökkentette, és a felperest megillető vállalkozói díjat 4.381.250 forintban állapította meg.

A jogerős ítélet értelmében az alperes jogosultan vette igénybe a M. H. Rt. által elvégzett tetőszigetelési, felújítási munkákat, mivel a felperes a beázásokat nem tudta megszüntetni, és az alperes jogi képviselője által 2005. február 25-én írt nyolc napos határidőt engedélyező felszólító levélre nem reagált. A másodfokú bíróság szerint a M. H. Rt. a javítást 17.037.236 forint bruttó vállalkozói díjért végezte el, amit azonban túlszámlázás miatt 2.250.000 forinttal csökkenteni kell, így a jogszerű vállalkozói díj összege 14.787.236 forint. A másodfokú bíróság számításai szerint a felperes teljes vállalkozói díja bruttó 23.375.000 forint volt, amiből az acélszerkezettel kapcsolatos bruttó 12.375.000 forintot levonva 11.000.000 forint az az összeg, amit a felperes nem számlázott ki az alperes felé. A 14.787.236 forint és a

11.000.000 forint különbözete 3.787.236 forint, ami a jogerős ítélet szerint az alperest kártérítésként megilleti.

A másodfokú bíróság 5.610.000 forint tekintetében alaposnak ítélte az alperes kötbérigényét is. A jogerős ítélet értelmében a felperes a munka elvégzését nem jelentette készre, és nem kérte a műszaki átadás-átvételi eljárás lefolytatását. A másodfokú bíróság nem fogadta el a felperesnek azt az állítását, hogy a tetőszerkezetet kijavítva 2004. szeptember 3-án az alperesnek átadta. A jogerős ítélet szerint 2005. március 5. napjára vált nyilvánvalóvá, hogy a felperes nem fejezi be a szerződésben vállalt munkát. A bíróság az alperes képviselőjében eljáró Berki László 2004. szeptember 3-án kelt leveléből azt állapította meg, hogy a tetőjavítás határideje 2004. augusztus 15 napja volt, és ebben a levélben közölte, hogy a kötbér számításának kezdete 2004. augusztus 12. A másodfokú bíróság a felperes késedelmét 2004. augusztus 12. és 2005. március 5. napja között 206 napban határozta meg. Miután azonban az alperes a kötbéralap után csak 30 %-ot érvényesített, a kötbér mértékét ennek figyelembevételével 5.610.000 forintban állapította meg.

A másodfokú bíróság szerint az alperes viszontkeresete 10.015.986 forint összegben megalapozott, amiből 5.610.000 forint kötbér, 618.750 forint árleszállítás és 3.787.236 forint kártérítés. A másodfokú bíróság a felperes 4.381.250 forintban megalapozottnak ítélt vállalkozói díj iránti követelésével szemben elszámolta az alperes 10.015.986 forint összegű követelését, és erre figyelemmel a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 5.634.736 forintot, és ebből 4.405.986 forint után járó késedelmi kamatot.

A jogerős ítélet értelmében az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el az alperes viszontkeresetét a Sz. I. Sz. és K. Kft-nek megfizetett 1.152.750 forint vonatkozásában arra hivatkozva, hogy ezen követeléssel kapcsolatban már jogerős ítélet született.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését, és a Pp. 215. §-át. Érvelése értelmében határozottan és egyértelműen kötelezettséget vállalt a teljesítésből adódó esetleges hibák kijavítására, ezért szerinte harmadik személy bevonására az alperes részéről jogszerűen nem kerülhetett volna sor. Előadta, hogy folyamatosan eleget kívánt tenni a kijavítási kötelezettségének, amelyben az alperes akadályozta meg. A tervezői hibákra felhívta az alperes figyelmét, akinek képviselője azonban minden esetben a tervekben szereplő megoldásokhoz ragaszkodott. Ezért szerinte a tervhibából adódó felelősség egyértelműen és kizárólagosan az alperest terheli. Sérelmezte a kötbérfizetési kötelezettségével

kapcsolatos döntést. Arra hivatkozott, hogy az alperes 2004. szeptember 3-án beázás mentesen átvette az építményt, és ezt követően a részéről további munkavégzésre már nem került sor. A Legfelsőbb Bíróság GK. 48. számú és a GKT. 92/1973. számú állásfoglalása alapján sérelmezte a munka átadás-átvételével kapcsolatban megállapított tényállást. Arra hivatkozott, hogy a kötbérkövetelés megalapozottságát az alperesnek kellett volna bizonyítania, szerinte azonban ennek nem tett eleget. A 2004. augusztus 12-i kezdő, és a 2005. március 5-i befejező időpontok önkényes megállapítását is sérelmezte.

A kártérítés fizetési kötelezettségét arra tekintettel vitatta, hogy a Ny. A. Kft. ügyvezetője a tanúvallomása során megerősítette, hogy az alperes végszámláját teljes egészében kiegyenlítette, így szerinte az alperesnek nem merült fel kára. Az összegszerűséggel kapcsolatos döntést is sérelmezte. Szerinte az alperes által nem rendezett 15.381.250 forint összeget kell szembeállítani a M. H. Rt. részére megfizetett 14.787.236 forint összeggel, amely eredményeként nyilvánvaló, hogy az alperest „kártérítésként” semmilyen összeg nem illeti meg. Erre figyelemmel sérelmezte a kamattal kapcsolatos döntést, és szerinte a bíróság kétszeresen vette figyelembe alperes javára a 618.750 forint árleszállítást.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

Miután a viszontkeresetet elutasító rendelkezés tekintetében a jogerős ítéletet felülvizsgálati kérelemmel nem támadták, a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül.

A felülvizsgálati kérelem 618.750 forint kétszeri elszámolása tekintetében alapos, míg egyebekben alaptalan.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését, míg a felülvizsgálati kérelemben megjelölt egyéb okból nem jogszabálysértő.

Alaptalanul sérelmezte a felperes a felülvizsgálati kérelmében az alperes részéről a hibák harmadik személy bevonásával történt kijavíttatását.

A felperes többször eredménytelen kísérletet tett a beázások megszüntetésére. T. J.-nak a felperes alkalmazottjának 12. sorszámu jegyzőkönyvbe foglalt vallomása szerint „két beázásnak az okát nem sikerült megállapítanunk, bár többször tettünk arra kísérletet”. „Két helyen nem sikerült megszüntetni a beázást”.

T. J. azt is előadta, hogy a felperes kizárólag alvállalkozókkal dolgozott, az ügyvezetővel B. D. együtt mindössze ketten voltak, és arról nem tudott, hogy a felperesnek lett volna bejelentett dolgozója. A felperes felülvizsgálati kérelme szerint „tényként rögzíthető, hogy a tetőszerkezet hibái javíthatóak voltak, és a felperes mind készségben, mind képességben alkalmas volt a tényleges és alvállalkozói tevékenységével összefüggő hibák kijavítására, az általa elismert hibák korrekcióját kifejezetten vállalta, sőt részben el is végezte". Az eredménytelen javítási kísérletek azonban ezt a felperesi hivatkozást nem támasztották alá.

A felperes a 2005. január 12-én jegyzőkönyvbe foglaltan ismételten vállalta a hibák kijavítását, azonban az alperes 2005. február 25-én kelt levelére válaszolva - amelyben az alperes határidő tűzésével nyilatkozattételre hívta a fel a tetőszerkezet megfelelő kivitelezésével és újraépítésével kapcsolatban -, a 2005. március 29-i levelében feltételek teljesítése mellett vállalkozott volna a javítás elvégzésére. A vállalkozói díj „kötér és levonások nélküli" haladéktalan kiegyenlítése esetén vállalta volna a tetőszerkezet „megfelelő kivitelezését, és újjáépítését". Ebben a levelében kijelentette, hogy az utólagosan elvégzendő munkálatok ellenértékének megfizetésére irányuló feltétlen és visszavonhatatlan kötelezettségvállalás mellett „tud és hajlandó eleget tenni szavatossági kötelezettségeinek".

A felperes a per során a hibás teljesítést nem vitatta. A felülvizsgálati kérelemben írtakkal szemben - a 2005. március 29-én kelt levélből kitűnően - a felperes az általa megjelölt feltételek teljesítése esetére vállalta a hibák kijavítását, ezért a bíróság jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy az alperes jogosult volt a hibát a felperes költségére mással kijavíttatni. Az alperes csupán 2005. április 14-én kötött szerződést a M. H. Rt-vel, így amennyiben a felperes - a felülvizsgálati kérelmében írtak szerint - a javítási kötelezettségének eleget kívánt volna tenni, erre kellő idő állt volna a rendelkezésére.

A tervezői hibák jogkövetkezményeinek alkalmazására a jogerős ítélet meghozatala során nem került sor, ezért ebben a körben jogszabálysértésre sem hivatkozhat alappal a felperes.

A felülvizsgálati kérelmében tévesen állította a felperes, hogy az alperes 2004. szeptember 3-án beázás mentesen átvette az építményt. A felülvizsgálati kérelmében a felperes maga is hivatkozott B. D., a korábbi ügyvezetőnek a 13. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatára, miszerint „az átadás-átvételt azért nem került sor, mert azt alperes megtagadta". Az alperes következetesen

állította, hogy a tetőt soha nem vette át a felperestől, mivel azt felperesnek szerződésszerű állapotba nem sikerült elkészítenie. A felperes által is hivatkozott GKT. 92/1973. számú állásfoglalás szerint a megrendelő csak a szerződésszerűen felajánlott szolgáltatást köteles haladéktalanul átvenni. Az állásfoglalás értelmében átvételi késedelemről csak akkor lehet szó, ha a megrendelő a felajánlás ellenére az átadás-átvételi eljárás nem jelenik meg, vagy annak lefolytatását megakadályozza, illetőleg az átvételt kellő alap nélkül megtagadja. A bíróság vizsgálta, hogy az átadás elemei (befejezés; szerződésszerű felajánlás, elvonulás, birtokba vétel) megvoltak-e. A szakértő szerint a felperes által kivitelezett és kijavított tető nem volt alkalmas a rendeltetése betöltésére. Az építési naplóból kitűnően a felperes által állított 2004. szeptember 3-i időpontot követően is rendszeresen történtek tetőjavítási munkák, ezért a bíróság a bírói gyakorlatnak megfelelően jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes részéről 2004. szeptember 3-án nem került sor maradéktalanul a vállalt kötelezettségének teljesítésére.

Alaptalanul sérelmezte a felperes a felülvizsgálati kérelmében a kötbérfizetési kötelezettségének megállapítását.

Téves a felperesnek a felülvizsgálati kérelemben kifejtett azon álláspontja, miszerint „a kötbérfizetés megalapozottságát alperesnek kellett volna bizonyítania”. Miután a szerződésben rögzített 2004. május 15-i teljesítési határidő eredménytelenül eltelt, a felperes késedelembe esett, ezért az alperes jogszerűen igényelt a szerződés alapján késedelmi kötbért. Ezzel szemben a felperes bizonyíthatta volna, hogy a késedelmé olyan okból következett be, amelyért nem felelős. A felperes azonban ezen bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni. A felperes alvállalkozójaként munkát végző beavatkozó dolgozójának F. S. a 45. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt nyilatkozata szerint 25 nap vagy egy hónap volt az az időtartam, amely alatt az alperes hibájából nem tudtak dolgozni megfelelő munkaterület hiányában. Arra helytállón hivatkozott a felperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a bíróság a 2004. augusztus 12-i kezdő- és 2005. március 5-i befejező időpontot alaptalanul állapította meg, azonban a bíróság a felperes terhére csak 15 nap késedelem figyelembevételével határozta meg a kötbérfizetési kötelezettséget. Ebben a körben pedig a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló és okszerű értékelése alapján jutott arra a következtetésre, hogy a felperes legalább 15 nap tekintetében a késedelmi kötbérfizetési kötelezettség alól nem tudta magát kimenteni.

Helytállón hivatkozott a felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet részbeni megalapozatlanságára azösszegezésre tekintetében. A felülvizsgálati kérelemben írtaknak megfelelően a

bíróság a 618.750 forintot kétszeresen vette figyelembe az alperes javára.

A másodfokú bíróság a felperest megillető 5.000.000 forint vállalkozói díjat árleszállítás jogcímén 618.750 forinttal csökkentette, ezt az összeget azonban figyelembe vette amennyiben az alperes viszontkeresetének 10.015.986 forint összegben helyt adott. A helyes számítás szerint ennek megfelelően az alperest csupán 5.015.986 forint illeti meg.

Ezt meghaladóan azonban alaptalanul vitatta a felperes a felülvizsgálati kérelmében összegszerűségében a jogerős döntést, mivel a bíróság 5.000.000 forint tekintetében alaposnak ítélte a keresetét, amelyre figyelemmel jogszabálysértés nélkül határozta meg a M. H. Rt. részére megfizetett összeg, és a felperes által - végszámla kiállításának hiánya folytán - nem rendezett összeg különbözetét. A 3.787.236 forint megfizetésére jogszabálysértés nélkül kötelezte a bíróság a felperest az alperes javára, mivel Ny. Á. ügyvezető 2007. november 20-án kelt 58. sorszám alatt csatolt nyilatkozata szerint a Ny. A. Kft. az alperessel kötött szerződésben meghatározott összeget fizette ki. A felperes alaptalanul hivatkozott a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a megrendelő a M. H. Rt. számláját kifizette az alperes részére.

A kifejtettek értelmében a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján - a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részében nem érintve - hatályon kívül helyezte, és mivel a döntéshez szükséges tények megállapíthatók voltak, a jogszabályoknak megfelelő új határozatot hozott. Erre figyelemmel a Pp. 81. §-ának megfelelően rendelkezett a fellebbezési perköltség és a felülvizsgálati eljárási költség viseléséről.

Budapest, 2008. november 13.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartal Géza s.k. előadó bíró, Dr. Kováts Rolandné s.k. bíró